

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér. 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Nincs takarmány.

— augusztus 6.

Olyan ez a takarmányinség, mint a mesébeli kavics. Amely legurult a házeresről és rákoppant egy arra billegő tyuk fejére úgy, hogy szegény jószág nagy ijedé- ben károgtott, kodácsolta: „égsza- kadás földindulás, gyere velem paj- tás!”

Lekoppant a takarmányinség. Egyenest a gazda fejére. Riadoz, a gazda, égingulás, földszakadás. És ime a megriadt gazda után rohan az iparos, a kereskedő és egyete- messé válik a kiáltás: „égingulás, földindulás“.

Mert az a fü, amely nem nőtt ki, amelynek már a csiráját felfalta a szárazság, közvetve ami tápláló. A fü ad nekünk tejet, turót, vaját, húst: szegénynek és vagyonosnak tápláló eledelt. A fü nincs. Nincs semmi közszükséges czikk. A nagy vagyonnak és a nagy birtoknak ez az inség nem árt. A dus erszény- ben több garas válik ki az idén, mint a mult esztendőben.

Egyi csupán a nagy vagyon és a nagy birtok vesztesége.

De mit cselekedjék az a sze- gény magyar, akinek egy életen át összegyűjtött vagyona: egy tehén,

a melyet ő táplált füvel, hogy őt táplálja tejjel, tejből való termék- kel. Ennek az embernek nincs szó- szólója makacs miniszteriumokban, nincs partfogója a vármegye köz- igazgatásában, aki neki segedelem- mel járna, hogy maga is, jószága is, megküzdhessenek az inséges esz- tendővel.

Igen böles volt és a kis embe- rek érdekében való volt az az el- határozás, hogy interpellációval serkentik a takarmánykivitel tilal- mást.

Nem régen volt. Néhány esz- tendeje csak. Ausztriában beállott a takarmányinség. És a magyar kormány volt olyan előzékegy, hogy az osztrák marha megmentése ér- dekében takarmánykivitel elé so- rompót állított. Vajjon a magyar állomány megmentésében, de ki- vált a szegény nép érdekében meg- hozná-e a kormány azt a tilalmat saját országának, amelyet megho- zott idegen országért. Lássuk, lesz-e eredménye az interpellációnak.

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

— aug. 6.

Az országos függetlenségi párt dr. Bakonyi Samut, városunk második kerü- letének kiváló képviselőjét bízta meg, hogy

a honvédelmi miniszteri tárcza költség- vetésének általános vitájának, ugyszintén az új katonai alapítványi helyek kérdése- ben a párt álláspontját fejtsse ki.

Dr. Bakonyi Samu hatalmas, tartal- mas, magas színvonalon álló beszédben fejtette ki a függetlenségi és 48-as párt álláspontját. A beszédet — sajnos, csak kivonatosan — alább közöljük:

Bakonyi Samu: A mai kormány ka- tonai politikáját semmiben sem látja különbö- zőnek a többi kormány politikájától. Az elő- adó korszakalkotó vívmányokat lát ugyan a miniszterelnök katonai politikájában, de ezt a nézetét csak végezzé el az előadó ur a miuizsterelnökkel. A kormány politikájában bizonytalanságot találunk csak, mert a véd- erőtörvény revíziója helyeit csak ideiglenes intézkedéseket ad. A mi állami és nemzeti létünkben semmi sem lehet jelentősebb, mint a közös hadügyminiszternek egy nyi- latkozata, amelyben azt mondotta, hogy ő nem magyar, de azért „szereti“ a magyaro- kat. A hadügyminiszter rosszul tanulta meg az 1867. XII. törvényezikket és hibásan volt informálva, amikor hivatkozott Deák Ferencz nyilatkozatára.

Hosszasan bizonyítja, hogy a Kossuth- párt mindig sürgette a nemzeti követelése- ket. És azt hangoztatni, hogy ezek a köve- telések nem a 67-es törvényeken alapul- nak, csak rosszakarat. Nem hagyhatja érin- tetlenül a katonai nevelés kérdését, mert az az ut, amelyet a katonai nevelés reformjára

A hősök.

I.

Táltos ügyvéd: Nos, mi történt az árverésen?

A jelölt: Minden jól ment; eladtuk az összes ingókat.

Az ügyvéd: Helyes. És tovább?

A jelölt: Semmi... azaz hogy mégis... egy kis incidens...

Az ügyvéd (érdeklődve): Incidens... mifele incidens...

A jelölt (habozva): Hm... izé... a princzipális urról van szó...

Az ügyvéd (felbuzdulva): Micsoda... rólam!... talán valami roszat... Ki merészelt?... aha, szinte sejtem... bizonyosan az a Kondor... mit mondott az az elefánt?

A jelölt (szepelve): Azt mondta, hogy az a rozoga divány jó lenne a princzipális urnak, mivel most ugyis nősül.

Az ügyvéd (felfortyanva): Rozoga divány?... nekem egy rozoga diványt... milyen hallatlan sértés!... majd adok én neki rozga diványt, hogy egyszeribe szul- ánnak képzelet magát a pokolban!

A jelölt (kezzeit dörzsölve): szultán- nak... a pokolban... igenis.

Az ügyvéd: Fogja be a száját és ne morfondirozzon, hanem fusson izibe Jenői kollégához meg Dérihez. Majd adok én neki szultánt, azaz, hogy... diványt...

A jelölt: És mit mondjak az urak- nak?

Az ügyvéd (le föl rohan a szobá- ban): Vért... vért akarok látni!... föl- spēkelem... hasénak vagdalom... nekem egy diványt... mért nem mindjárt egy háramet is, hisz egy vőlegénynek is kell. (Épésen fölnevet és rohantában beleüt- közik a jelöltbe.) Mit, maga még mindig itt áll?

A jelölt (reszketeg hangon): De hát még azt se tudom, hogy mit mondjak.

Az ügyvéd (fogcsikorgatva): Mond- jon, amit akar, csak hogy tüstént itt le- gyenek.

A jelölt eltávozik.

Az ügyvéd (levesszi kardját a szeg- ről, állásba helyezi magát és tüzetesen hadonász): Nesze neked divány!... kell-e divány?... (a homlokát töröli): No ennek elhedült szent Dávid.

II.

Színhely: egy vivóterem.

Megjelennek: Táltos és Kondor ügy- védek, párbajsegédek és két orvos.

Miután a békéltetési fáradozások siker- telenek maradnak, az ellenfeleket az orvosok kievipirozzák a párbajhoz.

Kondor: (a bandázsokat alkalmazó orvoshoz): Milyen kár ezért a sok szép se- lyemért, a feleségemnek kitellett volna be- löle egy szép bluz. En ugyan jobban szeret- tem volna bandázs nélkül vívni, mert ha párbaj, hát legyen párbaj és ha ez a számár Táltos annyira föllátott egy rongyos divány miatt, hát igya is meg a levét; de ha már így határozták, hát legyen bandázs. Hohó, vigyázzon kérem, itt a nyakamnál egy rés van; csak nem engedem a nyakamat!... Mondja csak orvos, álcát nem kapunk? tetszik tudni, az oromat nagyon félttem, mert ez a legszebb része az arczomnak. Minden asszony az orromba bolondul. Kár, hogy olyan rövidlátó vagyok, hogy két lépésről nem látok. No de mindegy, azért vívni fogok, mint egy hős. Ott ütöm, ahol érem. Ennek se kell több divány, csak katszalk.

Táltos (az orvosához): Mire való ez

MODERN GÖZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

választottak, nem helyes és beleütközik az alkotmányunkba. A delegációnak nincs joga ezzel a kérdéssel foglalkozni. A katonai nevelés reformja olyan, hogy éppen annyi szolgálatot tesz az ausztriai nemzetiségeknek, mint nekünk, az államalkotó magyar nemzetnek. A közös hadsereg magyar csapatainál nemcsak a szolgálati nyelv német, hanem ott hódít a germanizáció. Kíváncsi volna látni a katonai nevelőintézetek szervezetét, mert azok is bizonyára egész német szelleműek.

Foglalkozik a kétéves katonai szolgálat kérdésével. A kétéves katonai szolgálat ellen katonai szempontból ellenvetés nem is tehető, ahol a belvédelem a honvédségre van bízva. A kétéves szolgálat inkább kifejezője annak az eszmének, hogy a katonában az állampolgárt nem szabad elnyomni. Ez természetesen csak úgy érhető el, ha a szolgálat minél rövidebb. (Ugy van! balfelől.)

Nem érti, miért késik a katonai büntetőtörvénykönyv reformja. Különösen az anyagi büntetőtörvénykönyvvel nem foglalkoznak.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Én igenis kijelentettem, hogy foglalkozunk vele.

Bakonyi Samu: Általános óhaj ennek a kérdésnek megoldása. Kijelenti azonban, hogy olyan reformhoz, mely a magyar állam szuverénitását ki nem fejezi, hozzá nem járul. (Helyeslés balfelől)

Ne az erők kifosztása legyen a kormány politikája, hanem a nemzeti jogok érvényesítése produktív munkájában. A költségvetést nem fogadja el, hanem a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A véderő mai szervezete Magyarországon állami függetlenségével összeegyeztethető nem lévén, mondja ki a Ház, hogy a teljesen önálló magyar hadsereg felállítását kívánja, és éppen azért, mert ezen követelménynek a mai magyar ki-

rályi honvédség sem felel meg, annak költségvetését meg nem szavazza. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Rendkívüli városi közgyűlés.

— A nagy kölcsön megszavazása. —

aug. 6.

A rekkenő hőség egyrészt, a gazdaközönség elfoglaltsága másrészt, de meg az is, hogy sokan távoí vannak, okozta, hogy olyan ügy, — a mely Debreczen város legfontosabb érdekeit, legmesszebbmenő fejlesztését van hivatva eldönteni, mindössze csak 80 városatyát hozott össze a városi törvényhatósági bizottság 214 tagjából.

Pedig a 17 milliós kölcsönügylet megkötése megérdemelte volna, hogy minden oldalról megvilágítsák, a lakosság minden rétegének képviselői kifejezzék véleményüket. Így teljesen tisztán és világosan állott volna a kérdés és sem a jelenkori, sem a jövő nemzedék nem illetheti soha azokat, akik a várost ezzel a nagy adóssággal a jól felfogott közérdekből megterhelik.

Az elhangzott felszólalások, különösen a Márton Imre és a Zádor Lajos szakszerű, meggyőző fejtegetései is elegendők voltak egyébiránt, hogy a közgyűlés nagy többsége a tanács javaslatát elfogadja.

Domahidy Elemér főispán elnöklelté alatt tegnap délután 1/4 óra-or vette kezdetét a rendkívüli közgyűlés.

Kisebbségük után **Vecsey Imre** főjegyző ismertette világosan a már lapunkban is megírt előzményeket. Kim ritó ismertetését azzal fejezte be, hogy önérettel mondhatja, hogy a városnak jól felfogott közérdeke vezeték a tanácsot, amikor javaslatának

tehettem volna, de kiméltém azt a szegény bolondot.

Táltos segédje: Bámulatos volt a hidegvére, amellyel annak az örült Kondornak a vágásait parirozta és ha véletlenül nem lapos, hanem éles vágást mér rá, úgy nemcsak a bőrét repeszti meg...

Táltos (dühösen közbevág): Er soll zerspringen!

Kondor segédje **Táltos**hoz: Ajánlom, hogy béküljenek ki; hisz a sértés nem volt olyan nagy.

Táltos: Soha!.. Én — én vegyek egy rongyos diványt! ...nem; ebből még kanapé-per lesz...

Táltos segédje **Kondor**hoz: Na most már béküljenek ki az urak, hiszen mindketten véreztek a becsületért.

Kondor (gunnyal): Tán még bocsánatot is kérjek tőle?

Valamennyi segéd: Nem; csak vonja vissza a diványt.

Kondor (békülékenyen a jobbát nyújtja **Táltos**nak): Visszavonom a diványt a fotelekkel együtt.

Táltos (ellágyultan): Mégis csak jó fiu vagy te **Kondor** komám.

(Karöltve távoznak.)

Némó.

elfogadását kéri. A javaslat szerint 9 millió 456 017 korona tartozás konvertálható, 1 millió 740 000 korona pedig a már megszavazott szükségletekre azonnal felveendő. A többi felveendő összegekre és azok hovatartására nevezve a közgyűlés esetről-esetre határoz.

Ferenzy Gyula fontosnak látja a célt, hogy Debreczen kulturvárosa emelkedjék. De nincs semmi az előterjesztésben, hogy a kösterhekét mennyiben fogja ez emelni. Nem zárkózik el a nagy célok, a létesítendő intézmények elől, de kétszerebonja a választott irány helyességét. Miből akarja a tanács fedezni a kamatemelkedés új terhet? Ne kölcsönből építkezünk, hanem gondoskodjunk a város tulajdonainak jövedelméből, hogy abból jusson új terhek fedezetére. Indítványozza, hogy 7 tagú bizottságot küldjön ki a közgyűlés a város vagyoni helyzetének megvizsgálására az ahhoz értő tagokból, magát a kölcsönügyet pedig halasszák el a szeptemberi rendes közgyűlésre.

Zádor Lajos elismerését fejezi ki a tanácsnak, hogy ilyen előterjesztést tehetett. Részletezve kimutatja a szükségletek elodázhatatlanságát. Különösen a vízvezeték és csatornázás létesítése mellett emelt komoly szót, amely a város egészségügyi viszonyai sürgősen követelnek.

Márton Imre kedvszönet tartja a feltételeket, azt meg kell ragadni inkább ma mint holnap. A konvertálást elfogadja a Magyar Jászlog Hitelbank 474,000 korona követelésének kivételével, mert ezután 4 1/2 százalékos, tehát kevesebbet, fizet a város. A megszavazott és tervbe vett építkezéseket nemcsak a város fejlődése és a lakosság igénye követeli, de **megszavazza azért is, mert munkát, kenyeret ad a népek, lendületet ad a helyi iparnak, kereskedelemnek.** Számadatokkal mutatja ki, hogy a konvertáláshoz és a sürgős szükségletekre felveendő mintegy 10 1/2 millió korona **csupán 5022 korona kamatterher többletet ró a városra.**

Juhász Ignác **Ferenzy** indítványához csatlakozik.

Szentkirályi Tivadar és **Fejér Ferencz** dr. a tanácsi javaslat mellett foglalnak állást.

Énök szavazásra bocsájtván a kérdést, felállás útján **65** szavazattal **15** szavazat ellenében a tanácsi javaslatot elfogadták.

A közgyűlés többi tárgyait vita nélkül intézték el.

A májusi és júniusi polgármesteri jelentést tudomásul vette a közgyűlés. A kereskedelemügyi miniszter leiratát a Debreczen—Nagyvárad közt tervezett villamos vasút építése ügyében szintén tudomásul vették.

Elfogadta a közgyűlés a tanács előterjesztését, melyben a folyó évi közgyűlési határozat folytán a honvéd főreáliskolába felvételre két ifjút, névszerint **Vánts Károlyt** és **Dömök Jenőt** mutatták be.

Az árvaszéki elnöknek az 1904. év első feléről bemutatott jelentését a közgyűlés tudomásul vette. Ugyancsak tudomásul vette a városi főügyész jelentését a városnak folyamatban levő pereiről.

Elhatározta a közgyűlés már a múlt alkalommal, hogy a **Dobozy-ház** utáni földet eladja. Tegnap lett volna erre első ízben megejtve a szavazás, de a közgyűlés nem volt határozatképes.

A gyámpéztárt vizsgáló bizottság egyik tagja **Szilágyi Imre** ezen tisztségéről leköszönt. A közgyűlés ezen bizottsága tagjává a tanács javaslatára **K. Kiss Józsefet** választotta meg.

A tanács bemutatta jóváhagyás végett azon határozatát, melylyel a beállott tartós szárazság folytán az erdőséget a legeltetésre felszabadította. A közgyűlés ezt jóváhagyta.

A Halápon létesítendő elemi iskola céljaira a tanács 5200 kor. jobbitást kért, melyet a közgyűlés megadott.

az ostoba bandázs? hisz ez valóságos komédia, nem párbaj. Nem jöttem én ide játszani, No én majd az elevenjére koppintok én így is. Úgyeljen kérem, itt a mellemea tulságos nagy rést hagy. Elég lesz nyolcz czentiméter. Nem gyávaságból mondom, de ez a Kondor olyan vak, mint egy denevér és nem nézi, hogy hova szur. De én sem vagyok ám fából, majd megmutatom én neki, ezentúl csak a másvilágon fog diványokra árverezni.

Miután a párbajozó felek állig és kézcsuklógig be vannak pólyálva, hogy úgy festenek, mint két fekete selyemgubó, a segédek kimérik a disztánszot és ók harezra készen állnak egymással szemben.

Mire a segédek hármát olvasnak, megkezdődik a roham. Kondor minden szabályt negligálva, vakon ront neki ellenfelének és az első összeapásnál egy három czentiméteres hosszúságú vágást mér **Táltos** homlokára, míg Kondor ugyanakkor egy lapos vágást kap mellére, mely kissé megrapeszti a bőrét.

A segédek „megállj”-t kiáltanak, a becsületnek elég van téve, mivel első vérbe ogyeztek.

Mindkét fél vérzik és az orvosok diachulon flastromot ragasztanak a horzsolásokra.

Kondor segédje: Ugy vívott, mintegy félister. Egy kicsit erősebben és kettéhasítja a koponyáját.

Táltos: Hm, meghiszem azt! meg-

Néhány szabadságolás és nyugdíjazási kérvény elintézése után, a közgyűlés a főispán életével véget ért.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Iskolai értesítők.

A debreczeni ev. ref. főiskola Akadémiai Tanszakainak Évkönyve az 1903—4. tanévről.

Közlése:

dr. Erdős József, akadémiai igazgató.

A 151 oldalra terjedő csinos kiállítású Értesítő beszámol az akadémia jogi és theologiai tanszak minden mozzanatáról. — Az első cikkben dr. Erdős József a theologiai jeles és tudós tanára megkapóan szól az ifjúsághoz „A mi jelszavunk” cím alatt. A második cikkben ugyancsak dr. Erdős beszámol az 1903—1904. tanévről. A IV-dik szakaszban fel van sorolva az akadémia alkotó részei és kormányzása. Közli aztán az akadémia tanrendjét, a vizsgálati bizottság névsorát, az iskola gyűjteményét, az egyes intézetek gondviselőit, rendes és segédhivataltokait, az alapítványok számait és azok élvezőit, a kitűzött pályázatok eredményét, az akadémia hallgatóinak névsorát, statisztikai adatokat, az alapvizsgálatok és az államtudományi vizsgálatok eredményét stb. stb. Végül következik bű és kimerítő tájékoztató az 1904—1905-diki tanévet illetőleg és függelékül dr. Jászky Viktor szép értekezéséről Deák Ferenc születésének száz éves évfordulója alkalmával.

Betartkoztott 111 hittanhallgató és 265 joghallgató. Fél-tandij kedvezményben részesült 81, nevezetandij 29 és teljes tandijmentességben 1 hittanhallgató. A joghallgatók közül tandijmentes volt 4, fél-tandijmentes 39, negyed-tandijmentes 30.

Tápiintézet ellátásban részesült ingyenes helyre 16, negyvenkoronát fizetett egész évre 11, 80 koronát 19, a Szondy—Kenessey alapítványban volt részes 1, összesen 47 hittanhallgató. Joghallgatók közül volt 4 ingyenes, 10 negyven koronás, 21 nyolcvan koronás, 9 száznegyven koronás és 2 Szondy—Kenessey alapítványos, összesen 46. Bónlakó volt 41 hittanhallgató és 21 joghallgató. Segédlelkészül 16 hittanhallgató bocsátott ki. A német, angol és francia nyelvet úgy a hittanhallgatók, mint a joghallgatók sűrűn hallgatták. A fegyelem és rend kifogástalan volt. Széniorul a lefolyt tanévben jelesen végzett Harsányi Pált nevezte ki az akadémiai tanár, aki tartalmas székfoglaló beszédet intézett a hallgató ifjúsághoz. Esküdtfelügyelők voltak Simon Imre gimn. segédtanár és Szeremlei Gyula gimn. igazgatósági irnok. Az akadémia megtartotta multjához és méltóságához illően, a legfényesebben valamennyi nemzeti ünnepségeket, amelyekben dr. Erdős József, dr. Jászky Viktor, Keeskméthy M. Lajos, Eröss Lajos, dr. Szabó Márton, Sinka Sándor akadémiai, illetve főgimnáziumi tanárok szerepeltek.

Dr. Karsa János, a magánjog érdekekben dus tanára 31 éves sikeres áldásos működése után nyugalomba vonult.

Irodalmi tevékenységét fejtették ki: dr. Erdős József, Balogh Ferenc, Csiky Lajos, Sass Béla, Eröss Lajos, dr. Öreg János, dr. Ferenczy Gyula, dr. Kérész István, dr. Bartha Béla, dr. Haendel Vilmos és dr. Jászky Viktor. Eme működésök bármely európai egyetemnek is dicséretére vált volna. Egyházi — illetve miniszteri biztossákként szerepeltek a lefolyt tanévben: dr. Erdős József, Eröss Lajos, dr. Öreg János, Csiky Lajos, dr. Bartha Béla, dr. Kérész Zoltán és Balogh Ferenc. A theologiai tanszakon előadott 6 rendes tanár, a jogi karon 9 tanár, a bölcsészeten 7 tanár.

A theologia dékánja Csiky Lajos, a jog- és államtudomány dékánja Haendel Vilmos dr. Levéltárnok Balogh Ferenc, könyvtárigazgató Ferenczy Gyula dr., muzeumőr Török Péter, természettani szertár Öre Karay Sándor, tápiintézet elnök Gulyás István dr., intézeti orvos Tüdös Kálmán orvos, gazdasági bizottsági elnök Lengyel Imre kir. tanácsos, ügyész Márk Endre, számvevő Tóth József, pénztáros Rózsa Sándor, háznagy Soós Lajos, gazda Szabó József. 13 alapítvány állott az akadémia rendelkezésére, melyeknek kamatai különböző pályázatok kitűzésére szolgáltak.

Az Értesítő aztán tüzetesen és behatóan tárgyalja a pályázatok eredményét, melyet lapunk szűk volta miatt nem közölhetünk le. Csak annyit jegyzünk meg, még pedig nem „local patriotizmusból”, hanem tényként, hogy Német, Francia-, Olasz- és Spanyolországban sok, sok egyetem van, amelyekkel a mi ev. ref. akadémiánk minden tekintetben kiállja a versenyt. Hisszük és reméljük, hogy a főiskolai akadémiánkat nemsokára egyetemmé fejlesztik, annyival is inkább, mivel tanárai nagyobb részt az egyetemi tanárságra képezve vannak és nem egy tanára európai névvel bír már.

Kuti Zsigmond.

Szerelmes zarándokok.

— Mogszöktetett uri leány. —

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 6.

Két kétségbeesett uri nő állított be tegnapelőtt délelőtt a szegedi hihágási bírósághoz. Az ijedtségtől alig tudtak szőhoz jutni. Az egyik végre is leküzdötte zavarát és elkezdte a mondókáját. Előadta, hogy ők most egy szerelmes zarándokpárt akarnak előkeríteni, de minél hamarabb, mert a dolog rendkívül sürgős, lévén a zarándok-pár egyike még tapasztalatlan fiatal leány, akit könnyen bűnös utra téríthet a szerelem, meg egy szép szavu ifju.

A hihágási bíró csak nagysokára értette meg, hogy tulajdonképpen miről is van itt szó. Az uri hölgyek egyike olyan hévvel magyarázott, hogy fehér kalapja szinte leesett szőke fejről. — Elmondta, hogy ők egy torontálmezei kis faluból jöttek a gyorsvonaton. Egy testvérek tudniillik. Az egyik a jegyzőné, a másik a gyógyszerészné. A kis hugukat, Irmát keresik, aki utnak indult a bodroshaju segédjegyzővel, Jenővel. Irmuska azonban még sem olyan nagyon fiatal (17 éves), semhogy minden aggodalom nélkül a szerelmeiről hirhelt segédjegyzőre lehetne bizni.

A sok beszédből végre megállapította a kihágási bíró, hogy az eltűnt leány, meg a segédjegyző régóta szeretik egymást. Nem nyíltan ugyan, de azért a család már régen megállapította, hogy meleg érzelem füzi őket egymáshoz. Tegnapelőtt aztán hirtelen eltűnt a fiatal pár. Tüvé tették az egész falut, de nem találták őket. Hajnalban arról értesültek, hogy a szerelmes pár, amely különben szinte a fanatizmusig vallásos, a többi bucsusokkal együtt megindult Szeged felé. Hogy tény-

leg oda mentek-e, azt nem tudják, de nagyon valószínű, mert a leány mindig azt emlegette, hogy ő egyszer elmegy a szegedi havi bucsura. Arra kéri a rendőrséget, hogy vigyáztatná meg az érkező bucsusokat, nincs-e közöttük ilyen meg ilyen külsejű fiatal pár.

A rendőrség megnyugtatta a két uri asszonyt és tanácsolta, hogy nagyon helyes volna, ha a rendőrrel együtt ők is megnéznék a szóban forgó torontáli kis faluból érkező bucsusok érkezését. Az uri hölgyek ki is mentek a város szélére és a forró napon lesték, hogy mikor érkeznek már meg a szerelmes zarándokok. Ugy négy óra felé meg is jöttek. A fiatal ur meztláb volt. A lakkezipő lemelegedett a lábáról és a botjával a vállán czipelte. Az ábrándos szemű kisasszonyt alig lehetett megismerni, annyira belepte a por. Finom kalapját a karjára akasztotta és folyton törülgette magáról az izzadságot. Amikor a fiatal ember megpillantotta a leány nővéreit, sző nélkül megfordult és meztláb vissza indult a poros uton. A leány, amint meglátta az örömtől ujjongó asszonyokat, megölelte őket és csak ennyit mondott:

— Jaj, de meleg van, kedveseim.

Hogy a kisasszony ilyen szerencsésen (ezt ő maga erősítgette) megérkezett, nyomban a templomhoz siettek, hálát adni a csodatévő Szűz Máriának.

NAPI HIREK.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

A debreczeni kamara közleményei.

Az aknasubhatagi m. kir. főbányahivatal versenytárgyalás útján óhajta 5000 m³ bükkszász tüzfű befuvarozását biztosítani. Ennélfogva e hó 18-án d. e. 9 órakor hivatalos helyiségében árlejtést tart. Bánatpénz 10 százalék. Ez az ajánlathoz csatolandó.

*

M. Á. V. igazgatósága a következőkre irta ki a versenypályázatot:

1. 6000 kgr. fagygy szállítására.
2. 2500 kgr. fehérmosó szappan szállítására.
3. 6000 drb. kalapácsnyél szállítására.
4. Denaturált borszesz
5. Leltári tárgyak eladására.

*

A borsodmezei sőrärpa vásár augusztus 17-én fog Miskolcraon megtartatni.

Az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek a kamara hivatalos helyiségében.

*

Az érdekeltek figyelmét a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ezennel felhívja a M. Á. V. budapest-balparti üzletvezetősége által közzétett árlejtésre.

Versenytárgyat képezi: az 1905. és esetleg 1906—1907. évben szükséges különféle pályafentartási faanyagoknak szállítása. Az ajánlatok 1904. év augusztus hó 25-ig nyújtandók be.

A bánatpénz összege 5 százalék. Elhelyezendő: a budapest-balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál, Budapest, Teréz-körút 62. sz.

Törlesztéses

és egyéb kölcsönök

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl ki

Hartstein Kálmán

Debrecen.

jelzalog kölcsön irodája

Piac-utca 83. szám

Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a kamaránál vagy az árlejtést kiíró hatóság-nál nyerhetnek.

— Vasárnapi istentiszteletek.

Az ev. ref. templomokban holnap, vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: a nagytemplomban Szele Gy. lelkész, a kistemplomban Uray Sándor s. lelkész, a Kossuth-u. templomban Sáfrány Lajos vallásnár az ispotály templomban Diesöfi József, a Csapókerben Kovács János.

Az ág. ev. templomban holnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János s. lelkész végzi.

— Kossuth-ünnep Debreczenben.

Kossuth Lajos nagy hazánkfia emlékeztétét Lajos napján méltó módon fogják városunkban megünnepelni. — A kezdeményezést a Kossuth-dalkör ragadta meg és tegnap Szele György elnökle alatt már előkészítő ülést is tartott. Az ülésen határozatba ment, hogy a Kossuth-dalkör a debreceni Polgári-kör, Iparos-kör és a Függetlenségi-kör bevonásával nagyobb szabású emléknapot rendez Lajos napján, augusztus 25 én. A rendező-bizottság ebben a tárgyban holnap ülést tart, amelyben az ünnepély részleteit meg fogja állapítani. Csupán az sajnálatos, hogy ez az ünnepély nem a debreceni Kossuth-szobor előtt fog lefolyni, holott a hasonló ünnepélyekre az ország számos részében ma már a nagy hazafi érzészobra tekint le. Most, amikor a nagy kölcsön rendelkezésre ad a városnak elegendő pénzt, itt volna az ideje, hogy a város megszavazott nagylelkű adományának teljes összegében való folyósításával lehetővé tegye, hogy Debreczen is le róhassa végre a hazafiasság, a hála és a kegyelet adóját a nagy hazafi emlékének!

— **A főispán Amerikában.** Domahidy Elemér főispán szerda este utazik el Debreczenből és pénteken már Fiumében hajóra ül és Amerikába megy. A főispánt Fiumeig elki-éri titkára Rásó István is. A főispán október elején tér vissza Amerikából.

— **Számonkérőszék a városnál.** Ma délelőtt Domahidy Elemér főispán elnöklésével a városházán számonkérőszék volt.

— **Orvosi körökből.** Dr. Szász Adolf fogorvos 10 napi tartózkodásra Máramaroszigetre utazott. Szenes Zsigmond dr. gyermekgyógyász két heti tartózkodásra külföldre utazott.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten összesen 37 születést — 25 fiu 12 leány — és ezzel szemben 26 halálozást jelentettek be. Így a lakosság száma természetes uton 11-el szaporodott.

— Vakmerő betörési kísérlet.

Tegnap este 7 és fél órakor két bekor-mozott arcú, mezitlábos csavargó vakmerő betörési kísérletet követett el a Hunyadi-utczán a Kornis-féle házban. — Ennek a háznak első emeletén lakik Kandel Ferencz földbirtokos, ki jelenleg családjával együtt a tanyán lakik. Az este 7 óra után a házmaster gyanus zajt hallott az emeleten.

Felsietett és ott találta a két csavargót, amint az ajtót alkulesok segítségével nyitogatták. A házmaster kérdőre vonta őket, de azok teljes nyugodtsággal azt felelték, hogy őket Kandel küldte a házba, hogy egyet-mást kivigyenek a tanyára. A házmaster nem hitt nekik, leszaladt s feleségét rendőrért küldte. Rendőrposztznak kell ugyan a Hunyadi-utca sarkán állani, de nyoma sem volt semerre. A házmaster maga is lenézett s telefonoztatott a központra, honnan csakhamar előkerült két rendőr, de a betörőknek csak hült helyét találták. A betörők ugyanis felhasználva a házmaster távozását, megszöktek. A rendőrség most bottal ütheti a nyomukat. Jó lenne azonban megtudni, hol volt a posztra kirendelt rendőr.

— **Eljegyzések:** E hét folyamán kihirdetés végett jelentkeztek az anyakönyvi hivatalban: Kacsovitsky Gyula Zádor Máriával, Hadarics Pál Popovics Annával, Szücs Lajos Szenczi Margittal, Nagy József Szabó Rózával, Nagy Lajos Csugán Eszterrel, Mike Győző Nagy Máriával, Boros András Nagy Máriával, Hergott József Varga Zsuzsánnával, Katona János öz. Sztanyó Józsefnével, Priszli Pál Csutorás Jolánnal, Sehvarez Izsó Rakovits Szerénával, Goldstein David Goldstein Gizellával.

— **Házasságok.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Vincze József Grell Rózával, Kriptó József Fáy Ionával, Börcz Bertalan Kalmár Erzsébettel, Pap Sándor Nagy Zsuzsánnával, Kovács Imra Semogyi Juliánnával, Varga Jenő Kacsari Teréziával, Nagy György Szabó Klárával, Kántor Mihály Balog Juliánnával, Szabó Lajos B. Nagy Juliánnával, Faragó Odón Oelberg Jolánnal. Összesen 10 pár.

— **Pinczetűz.** Ma délelőtt fél tíz órakor a tüzoltóaktanyára tüzet jeleztek. A Kossuth-utca 8. sz. alatt öz. Friedné tulajdonát képező házban Breuer Antal pinczében volt a tűz. Breuer eselédje 9 órakor fáért ment, egy gyufát gyújtott és eldobta. Az égő gyufa a papírhulladékokra esett, melytől a száraz fa csakhamar tüzet fogott. A tüzoltóság Publíg Ernő parancsnok vezetésével gyorsan ott termett s pár perc múlva lokalizálta a könnyen veszedelmessé válható pinczetűzet.

— **Elvesztett óra.** A vénkertből jövet a csemete, mester, fűvészkert és piac-utca mentén, elvesztett egy duplafedelű női ezüst óra, arany láncszal és medállal. A szíves megtaláló illő jutalomban részesül, ha behozza szerkesztőségünkbe.

— **Egy régi ismerősről.** Debreczen gyógyulást kereső közönségének élénk emlékeztetésében él még dr. Kenczler József, a kiváló gége- és tüdőbaj gyógyász, aki évekig lakott Debreczenben és tudásával és szimpátiikus egyéniségével a nagyközönség rokonszenvét megnyerte. Dr. Kenczler József úgy mint azelőtt, most is minden nyáron a világhírű Gleichenbergben működik mint egyik legkeresettebb fürdőorvos. Egy Gleichenbergben általa kezelt és most gyógyultan haza érkezett debreczeni embertől értesülünk, hogy a fürdőközönség körében most nagy feltűnést kelteit, hogy dr. Kenczler egy New-Yorkból súlyos betegnek hozzá érkezett Rauchné nevű asszonyt és 7 éves kis leányát kigyógyította a súlyos tüdőbajból. A Debreczenből és vidékéről Gleichenbergbe utazó gyógyulást keresőknek a legmelegebben ajánljuk, hogy fordul-

janak bizalommal dr. Kenczlerhez, aki szeptember hó végétől Budapesten lakik József-körút 55. szám alatt és ottani lakásán is felkeresik a gyógyulást keresők.

— **Felfüggesztett szolgabíró.** Az érmihályfalvi járás szolgabírája Nagy Zoltán elien magánpanaszok folytán fegyelmi eljárást indítottak, amely most nyert a szolgabíróra nézve lesújtó befejezést. Beöthy László dr. főispán Nagy Zoltánt az állásától felfüggesztette. A felfüggesztett szolgabíró, ki régi munkás tisztviselője Bihárvármegyének, a határozatot megfélebbzte.

— Ácsok és kőművesek harca.

Az a háboruszkodás, melyet a debreczeni ácsiparosok a kőműves iparosok ellen indítottak, amint látszik, az egész debreczeni iparosságot magával ragadja. — Az ácsok ugyanis memorandumot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, amelyben az 1884 évi 46,188. számú ker. miniszteri rendeletre hivatkozva, azt kéri, hogy a kőművesek csakis egyszerű szerkezetű földszinti lakóházak vagy melléképületek építését vállalhassák teljesen el. Évtizedek óta sértik a kőművesek az ácsok, de a többi iparosok érdekeit is azzal, hogy az egész építkezést ők vállalják el, ők adják ki a többi iparosoknak a munkát, de úgy, hogy a vállalati haszon a kőműveseké marad. Továbbá felremlés az is, hogy a kőművesek veszik fel az építkezőktől az egész munkadíjat és a többi iparosok sokszor csak nehezen és késedelemesen képesek pénzükhöz jutni a kőműves vállalkozóktól. A kőművesek is felírtak a miniszterhez nagy büszkén hivatkozva a fentemlített miniszteri rendeletre, amelyet ők sokkal szélesebben értelmeznek. Filiratkban hemzseg a sértő kifejezés és meggyanúsítás az ipartestület ellen. Ez indította az ipartestületet arra, hogy kimerítő jelentést terjesztett fel ebben az ügyben tegnap a miniszterhez, amelyben az ácsok panaszát teljesen megokoltnak és kivánságukat jogosnak és méltányosnak mondja. A többi iparosok is csatlakozni készülnek az ácsokhoz a kőművesek ellen. Így a festőiparosok holnap ebben az tárgyban gyűlést fognak tartani az ipartestület nagy termében. Az építkező közönség érdekeit ez a kérdés a legközelebről érinti.

— **Egy veszedelmes betörő asszony elfogatása.** A rendőrség tegnapelőtt jó fogást csinált. Elfogott egy országos betörő asszonyt, ki besurrant a házakba, alkules segítségével felnyitotta az ajtókat, szekrényeket. Debreczenben Arany János-utca 19. sz. házban Kovács Jánosné lakásába akart betörni, de tetten érték. A rendőrség előtt azt vallotta, hogy Vágó Amáliának hívják. Megmozásakor 26 darab alkulesot találtak nála. A debreczeni rendőrség nyomozása arra az eredményre vezetett, hogy egy veszedelmes betörőt fogott el. Megkereste a nagyobb városok rendőrségeit, az utóbbi időben nem e fosztották ki lakásokat. A megkeresésnek már is van eredménye, mert Aradról jött ilyen értesítés. Ma délelőtt ugyancsak az aradi rendőrségtől távirat érkezett, melyben értesítik a rendőrséget, hogy az aradi rendőrség egyik tisztviselője Debreczenbe érkezik, hogy a betörő asszonyt megnézze és nem e ismeri fel benne az aradi betörések tettesét.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutásunk óta az anyakönyvi hivatalnál a következő halál eseteket jelentették be: Zok Ibolyka róm. kath. 25 napos, Pakozdi Erzsébet ev. ref. 4 napos, Szabó Mária ev. ref. 15 hónapos, Vig Vilmos izraelita 1 hónapos csecsemők, Tóth Mária róm. kath. 25 éves apáca növendék.

— **Inség elől Amerikába.** Az a nagy csapás, mely a szárazsággal sújtja az országot, már is érzéti szomorú hatásait. Bihar megyéből, ahonnan a statisztika szerint legkevésbé ember szája magát a kivándorlásra, tudósítónk jelentése szerint a nyomor küzde egyes községek népeit. A virágzó Bagamér községből a fenyegető inség elől tizenkét család ment ki Amerikába. A kivándorlók, akik igazoltvány nélkül keltek utra, tegnap értesítették Hamburgból a hozzátartozóikat, hogy elhagyták a száraz földet. Félt, hogy példájukat sokan fogják még követni.

— **Apagyilkosok.** Szombathelyről írják, hogy két 15 és 16 éves sáher megölte az apját. A kegyetlen gyilkosság Győr-vár vasmezei községben történt. Gotthard János jómódu győrvári gazda éppen tegnap akarta eltárhoz vezetni megyasszonyát, Kovács Agnesst, két fia azonban ellenezte atyja második házasságát, mert félték, hogy az asszony elpazarolja előlük az apai just. Az apa nem törődött fiainak ellenkezésével; szerdán megvásárolta a ketengyét, azután megtett minden előkészületet a lakodalomra. Tegnap reggel a két fiu beállított atyjához és durván felszólitotta, hogy hagyjon fel házassági tervével. Az öreg kiutasította a fiait, mire a két fiu nekiesett atyjának és agyonverte. A fiatal gyilkosok önként jelentkeztek a vasvári járásbírósnál.

— **Ölt a magyar nótáért.** Sárkeresztúron a minapi bucsun hangos volt a község koremsége. Czigányzene mellett tánczoltak a fiatalok. Szekeres József odaváló legénynek sehogy sem tetszett, hogy a cigányok valami svéb polkát nyagatnak, s oda szolt a fekete-képu legényeknek: — Magyar nótát, csárdást húzzatok! különben szétütök közteket! A cigányok nem hallgattak a beszédre, hanem tovább játszottak, mert a nótát mások rendelték. Ez annyira dühbe hozta a csárdás után vágyakozó legényt, hogy a kezébe egy kocsilöcsővel úgy fejbe vágta Mészáros István 27 esztendő legényt, hogy az pár percznyi kislődés után meghalt. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta s beszállította a székesfehérvári ügyészség fogházába.

— **Vizbefult aratók.** A békésmegyei Laky-pusztán megrendítő szerencsétlenség történt. Az ott arató munkások közül négy a Körösbe ment fürödni és belefutott Katona Imre, ennek hasonnevű 16 éves fia, Csapó István és Hókai Antal. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Katona Imre a viz sekélyebb részéről beljebb beljebb kívánczolt, megtudni, hogy milyen mély a víz. A fiut azonban hirtelen elkapta az ár és vitte az örvénybe. Az apa és Csapó István utána usztak a fiunak, de ők is belesodródtak az örvénybe. — Többen is fürödtek a Körösben és a halálrámült emberek egymás kezét fogva behatolnak az örvényig, hogy kimenthessék a szerencsétleneket. De Csapó oly görcsösen ragadta meg Hókai kezét, hogy azt is magával ragadta és mindnyájan a Körösben lették halálukat.

— **Uj ékszer üzlet.** Halász Nándor ékszerésznek lapunk mai számában közölt nyilttéri közleményét olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Állandó műiparú kiállítás.** Mentse Henrik ujdonságok áruháza Piac- és Szent-Anna-utca sarkán. Több ezer ujdonság érkezett alkalmi ajándékokban, u. m. háztartási cikkek, gyermekjátékok és műiparú különlegességek, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 6.

A képviselőház mai ülésén a honvédelmi tárcza részletes tárgyalásánál szőnyegre került a **katonai alapítványokra** vonatkozó javaslat.

Okolicsányi Lajos és Kaas Ivor báró után **Rátkay László** fejtette ki a függetlenségi párt nézeteit erre nézve. Kéri a minisztert, hogy a **katonai tankönyveket mutassa be a Háznak.** Szóló személyesen megakart győződni a megfelelő helyeken arról, hogy milyenek a tankönyvek, amelyeket a magyar katonai intézetekben használnak, de az illető katonai iskolák vezetőségei megtagadták a tankönyvek bemutatását, hivatkozva arra, hogy a miniszter nem engedte meg. Szóló megszereztetett mégis egyik másik tankönyvet és azokból azt veszi ki, **hogy a katonai intézetekben a történelmet és a közjogot meghamisítják.**

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter védi a kormány javaslatát. Rátkaynak megjegyzi, hogy a tankönyvek minden könyvkereskedésben megtekinthetők. Azokat illetékes helyen jóváhagyták. A katonai iskolai tanterveket bemutatja.

A Ház a honvédelmi tárcza költségvetését részleteiben is elfogadta és áttért a **pénzügyi tárcza költségvetésének** általános vitájára.

Hegedüs Loránt előadó ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Mezőssy Béla átmondott, magvas és tartalmas beszédben fejté ki a függetlenségi párt álláspontját. Sürgeti az adóreformot.

Orosz-japán háboru.

Budapest, aug. 6. Párisi értesülések megerősítik, hogy **Liao-jangnál Kuroki vezérlete alatt 200 ezer japán á l — Kuropatkinnal szemben.** Az ütközetet minden perczen várják. **Ez a csata fogja eldönteni a háboru sorsát.**

A búrok sérelme.

Budapest, augusztus 6. Pretóriából sürgönyzik, hogy a búrok közt nagy az elkeseredés az angolok ellen. Az **angolok ugyanis azt követelték, hogy a búrok képviselőtestülete egy harmadrészben kinevezés és kétharmadrészben választás útján alakuljon.** A búr vezetők **elutasították, hogy ebbe semmi szín alatt nem mennek bele** és a képviselőtestületet csakis választott tagokból akarják megalakítani.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

5-tel magasabb.

— aug 6.

Buza októberre	10 78 — 10 79
Buza 1905 májusra	11 03 —
Rozs októberre	8 54 — 8 55
Tengeri októberre	7 42 — 7 43
Zab októberre	7 47 — 7 48

TÖRVENYKEZÉS.

§ Jövöheti bünygyi főtárgyalások. 1904. évi augusztus hó 8-án, hétfőn: felelbiteli ügyek nyilvános tárgyalásai, vétségi és kihágási ügyekben, ugyanaz nap még ítélethirdetések is. — Augusztus hó 10-én, szerdán: főtárgyalások: Holló Károly ellen család büntetté rt, Molnár Györgyné ellen lopás büntettéért. — Augusztus hó 11-én, esütörtökön: főtárgyalás: Hajdu László ellen rágalmazás vétségéért. — Augusztus hó 12-én, pénteken: főtárgyalás: Bánhgyesi Sámuelé elletu zsarolás vétségéért.

§ Gondnokság. A debreczeni kir. törvényszék Ferencsik János 54 éves, görög keleti vallásu, hajdudorogi lakost gondnokság alá helyezte.

§ Kinevezés. Elbel Béla nagy-károlyi járásbírósi jegyzőt az igazságügyminiszter az ottani járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

TARKASÁGOK.

Hogy jó az asszony ?

Jókedvü hangulatban vonult föl egy nagycsizmás férfiu a kapitányi hivatalba, hogy igazságot keressen némely asszonyi dologban.

Volt neki egy balkézről való felesége, akitől ez év folyamán elvált, de hát némi-képen most is huz az asszonyhoz, azután szeretne visszaválni hozzá, azonban nem igen lehet.

Nem lehet pedig azért, mert rossz dolgokat beszélnek az asszonyról.

A kapitány urtán kibizonysítaná őt, hogy mi igaz hát a dologban.

— Mert kérem, — nyögi az ember — például volt nekem egy társam, aki velem kubikolt — mint munkatárs — oszt az is akarja az asszonyt, meg akarja egy másik cimzora is.

— De maga is akarja ugy-e? — kérdezte a kapitány.

— Hát tényleg magam is akarom.

— Miért vált el akkor tőle?

— Hét anyja is volt neki, oszt tetszik tudni, tüz az öreg asszony a háznál.

Majd hozzátette az atyafi:

— Mert pl. az ellenkezés több volt kérem, mint a békesség.

— Aztán most mégis visszavenné?

— Vissza! Hanem mivel például kutya lépett a kertbe, azuta hát semmiképen sem alázhatom meg magamat.

— Barátom, — szöloott végre türelmét veszve a férfiuhoz, — hites felesége volt magának ez az asszony?

Az atyafi rázta a fejét.

— Dehogy is vót kérem, jó is vóna, csak olyan szegényes együttélés!

— Hát akkor miért nem keres megának valami becsületes, tisztességes feleséget?

A panaszos férfiu elkezd gondolkozni, nézi a nagy csizma orrát, végigdörzsöli a nyínhányszor kajla bajuszát s azután kivázza az alapigaz ágót:

— Tekintetes ur!
— No, mit akar?
— Hát tudja maga, jó az asszony nagyon, de csak — mezesrelvel...

Az ember nyaralni volt.

A vásáros emberek italoztak s ahogy meghányták vetették az árákat, hogy mennyiért kel a 2 éves esiké, meg a buzának mennyire ugrott fel az ára, elhallgattak s néztek a pipafüstbe. Tehátlan szó esett arról is, hogy drága minden a nagy szárazság miatt.

A koma egyszer kivette a szájából a pipát. Nézett a levegőbe. Aztán a boros pohárba bámult. Csizmaszar Ilyés felé beszélt.

— Csak az uraknak jó.

Bőhúgáltak az emberek az asztal mellett. Csizmaszar Ilyés helybenhagyta a koma szavait.

— Csak az uraknak, azoknak jó.

Egy ragyavert ábrázatu, tüskés bajuszu ember megsimogatta közös haját. A pohárból pöntta a bort. Ilyéséknek azt mondta:

— Mír jó az uraknak?

— Nyaralnak.

— Azir jó?

— Azir. Hűvösön vannak. — Beszélt Ilyés. A koma folytatta.

— Némelyik még a nyár elején elmín.

Haza se gyün őszig.

Az ember hallgatta Ilyésnek a beszédjét. Mosolygott.

— Akkor majdnem úgy vannak, mint én voltam.

— Kend-é?

— En.

— Hát aztán, hogy vót kend?

— Hát én is nyaralni vótam. Egy hónapig. Eppen most megyek haza nyaralábul.

Hát ez nem vót elég világosan mondva. A mier is, az ember szavainak megérthetése végett, a koma megkérdezte:

— Osztan messzi járt kend?

— Nem én. Csak Szamosujváron.

— Meddig?

— Egy hónapig.

— Hát lehet ott nyaralni?

A ragyavert ábrázatu ember töltött a poharába. Semmit se szólt, csak amikor a bort kitta, beszélt.

— Hát biz én ott nyaraltam. Nem akartam, hanem muszáj vót nyaralni.... Egy hónapot töltöttem a feyházban.

Igy osztán megértették a nyaralást az emberek.

Kettős gyilkosság.

Megölte a fiát és feleségét.

augusztus 6.

Boralmos családi dráma tartja izgatottságban Szirbova község lakosságát. Gojun Atanász ottani jómódu parasztgazga ugyanis megölte a fiát, azért mert a fiu azzal fenyegetődzött, hogy feljeleniti őt, mint gyilkost a csendőrségnél. Mikor felesége segítségére jött a fiának, azt is lelőtte. Az asszony erre elmondta a csendőröknek, hogy a férje két év előtt megölte Tatariu Simont, akiről az volt a közhiedelem a faluban, hogy kivándorolt Amerikába. Gojun Atanász, a gyilkos apa, nem várta be a törvény embereit, hanem felakasztotta magát. A retentő esetről a következő részleteket jelenti tudósítónk:

Gojun Atanász szirbovai lakos békésen élt a feleségével, szül. Radu Paraszkievával és 22 éves fiával, Tanaszival, mindaddig, míg a fiu társai példáját követve, ki akart vándorolni Amerikába. Néhány hónappal ezelőtt a fiu 200 koronát kért erre a célra apjától, amit azonban az öreg kereken megtagadott. Ezóta napirenden volt a család körében a perpatvar. A fiu az örökségét kérte, az öreg azonban semmiképen nem akarta neki a pénzt megadni.

Tegnap délelőtt is hasonló jelenet folyt az apa és fiu közt, amikor a fiu azzal fenyegetődzött, hogy ha nem ad neki az

öreg pénzt, rögtön feljeleniti őt, mint gyilkost a csendőrségnél. Az öreg erre fiát főbelőtte. Az anya, aki a jelenetnek a pitvarajtóban fültanuja volt, a fiu segítségére sietett, mire a felbőszült ember feleségére is rálőtt. A fiu rögtön meghalt, míg az anya eszméletlenül összerogyott.

Mikor a gyilkos tudatára ébredt szörnyű bűnének, kiment a kamarába és felakasztotta magát. Mire ráakadtak, halott volt.

Mikor az asszony fölocsudott, nagynehezen a szomszédházba vászorgott, hol a kövekezőket adta elő:

Még 1902-ben történt, hogy a férje rajta kapta őt kedvesével, Tatariu Simonnal, amiért halálos bosszút esküdött Tatariu ellenében. Véres tettét 1902. évi október 11-én végre is hajtotta, amikor találkozott Tatariuval a mezőn és leszurta.

Azután hazament egy ásórt és áldozatát elásta. Tatariu egy ideig keresték, de később megnyugodtak abban, hogy valószínűleg kivándorolt Amerikába. Az idén télen az öreg súlyos beteg volt. Ekkor ágya mellé hívta feleségét és fiát, s a gyilkosság beismerésével akart lelkiismeretén könnyíteni. Ezért is kellett hát szerencsétlen fiának is most elpusztulnia.

Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, mely viszont haladéktalanul távbeszélő útján bejelentette azt a temesvári kir. ügyészségnek.

A vizsgálat megejtése és a holttestek boncolása végett Kotócz Pál kir. törvényszéki vizsgálóbíró Szigeti Henrik dr. törvényszéki orvos kíséretében a helyszínére utazott.

Nagy dolog a visszavonulás.

— Harczteri jelenet. —

— augusztus 6.

(A lapok azt jelentik, hogy az orosz katonák kifáradtak a folytonos visszavonulásban.)

Gyávakovicsovsky (generális, sok vitézségi érdemrendjellel. Fáradtan dül le aranyos köpenyére): Jaj, kedves Szamárikovics barátom, én már nem birom tovább! A köszvény teljesen összerágtta a bal lábamat!

Szamárikovics (örnagy, a körülményekhez képest szintén nagyszámu ordóval): De hisz ön még boldog lehet édes Gyávakovicsovsky, hogy csak a köszvény bántja, de én, én, jaj mindjárt lefűrészlettem a lábam fejét.

Gyávakovicsovsky: Mi baja, — öregem?

Szamárikovics: Képzlje, barátom, hét tyukszemem van. Csaknem annyi, mint ahány érdemrendet kapott Butaricsakov kártársunk a háboruban.

Gyávakovicsovsky: Nohát mit szól hozzá? Az a tinó milyen szerencsés!

Szamárikovics: Hja, a szósi Prostituczinovszky Márfa grófnő...

Gyávakovicsovsky (méltatlankodva): Mindegy, kérem szépen. Ilyen igazságtalanságot még sem volna szabad elkövetni atyuskának. Még megéri azt, ha ilyen szembetűnően csinálja a dolgot, hogy az egész orosz hadsereg megtagadja a visszavonulást. Akkor aztán meg van lőve. Hát mondja, kedves Szamárikovics barátom, mit tett az a Butaricsakov?

Sz.: Tudja a kisleve.

Gy.: De én igenis tudom. Harmincz kilométernyire vonultatta vissza az ezredét egy napon. Hát mi ez? Ennél mi különbet mivelünk, amikor Gyöngöcsaeng irányába hátráltunk. (Hévvél.) Hej, micsoda derekas visszavonulás volt az akkor. A legényeink már rakásra kidültek, de én folyton bátorító szónoklatokat tartottam: „Bátran fiuk, csak hátra, visszavonulni! Mutassátok meg, hogy nem ijedtek meg egy-két, ötven, hatvan mérföldnyi visszavonulástól.” A

katonák ki is tartottak, s mire Gyöngöcsaengbe értünk, az ezredem közül alig hiányzott kilencszáz ember. Hát nem szép ez? Mi?

Sz.: Gyönyörű. De mit ér a leghősebb visszavonulás, ha olyanok kaparintják el orrunk elől az érdemjeleket, akiknek halvány fogalmuk sincs arról, hogy tulajdonképpen mi is az a kitarító és szakszerű hátrálás?

Gy. (szomoruan dörzsölgetve a bal lábát): Részemről az is hunczut, aki ezután napjában többet vonul vissza, mint maximum husz kilométert.

Sz. (aggodalmasan csipkedve a legkövérebb tyukszemét): Jó, jó, kedves kártárs, én szívesen aláírom a kartell szerződést, de előbb tanácsos volna ahhoz a gyáva japán hadhoz kérdést intézni, hogy mit szól ő a dologhoz?

Bayár.

IRODALOM.

Mezőn.

Erdőkön, mezőkön
Visz az ut keresztül.
Delelőjén a nap,
A fűszál se rezdül.

A vetések felett
Kis pillangók járnak,
Hűsleges lovagi
Szép buzavirágnak.

Körülrepdesik, majd
Leszállanak rája,
Szárnyukat fűrészlik
Tiszta harmatjába.

Az aratók jönnek.
Kaszájuk megpendüi,
Egyszerű danájuk
A fülembé csendül.

Keresztben a buza.
Hazafelé térnek
Piros arczu lányok,
Deli szép legények.

Én is hazatérek.
Leáldozik a nap.
A kicsi faluban
Megkondul a harang.

Szint' összekulesolom
Kezemet imára,
A szabad természet
Szabad templomába!

Kuthi Sándor.

Felülfizetések és gyűjtések a Petőfi-dalkör „Márczius 15” alapjára.

— augusztus 6.

A f. évi aug. 2-iki dalestélyen felülfizettek: Komlóssy Arthur és Papp Ferencz 10—10 koronát, Lengyel Imre, Váczy János, dr. Varga Lajos, Bálint Sándorné 2—2, Alföldy Mihály, Koroknay Lajos 1—1 kor., N. N. 40 fillér. Együtt 30 kor. 40 fill.

A f. évi márczius hóban eszközölt gyűjtések eredményeként: 1. Az 1-ső számú gyűjtőben Komlóssy Rózsika gyűjtése: 51 kor. 2. A 2., 6. és 19. számú iven Salánky Rózsi gyűjtése: 126 kor. 17 fillér. 3. A 3 ik számú iven Szécsey Zsuzsika gyűjtése: 55 kor. 40 fill. 4. A 4 ik sz. iven Szathmáry Erzsike gyűjtése: 46 kor. 40 fillér. 5. Az 5. sz. iven Kiss Ilonka és Erzsike gyűjtése: 20 kor. 10 fillér. 6. A 7. és 18. sz. iven Koroknay Rózsika és Piroška gyűjtése: 63 kor. 68 fill. 7. A 8. számú iven Szentjób Jolán gyűjtése: 43 kor. 88

fillér. 8. A 9. számú iven Horváth Róza gyűjtése: 36 kor. 60 fill. 9. A 10. számú iven Szathmáry Etelka gyűjtése: 24 korona 60 fill. 10. A 11. számú iven Nagy Róza gyűjtése: 6 kor. 40 fill. 11. A 12. számú iven Órós Ilonka gyűjtése: 19 kor. 64 fill. 12. A 13., 15. és 17. számú iven Szabó Ilonka és Tóth Juliska gyűjtése: 76 kor. 96 fill. 13. A 14. sz. iven Zong Julia gyűjtése: 34 kor. 70 fill. 14. A 16. sz. iven Magyar Juliska gyűjtése: 6 korona 80 fillér.

A 19. iv. összega 612 kor. 33 fillér az augusztus 2-ki felülfizetések 80 korona 40 fillér — összesen **642 kor. 73 fillér**, mely összegek a gyűjtő iveken nagyjából apró filléres tételekből a város szegényebb sorsu, derék magyar lakosságának adományából a lelkes kis honleányok fáradságos szorgalma folytán gyűltak össze. S a midőn a t. adományozóknak, a t. gyűjtő kisasszonyoknak egyenként sösszesen hálás köszönetemet nyilvánítom, egyszerre mind felhívom azon nemesebb honfiakat és honleányokat, kiknek ehazafias célra adakozni még eddig alkalmuk nem volt, hogy a Petőfi dalkör által kezelt Márczius 15. alapra bár mily csekély adományaikat hozzám (piac-utca 9. sz. a.) eljuttatni sziveskedjenek. Ugyancsak nálam a fentebbi gyűjtőivek másolatai megtekinthetők, az eredetiek az elnök urnáján vannak letelve. — Minden legkisebb adományt köszönettel fogadok és nyilvánosan nyugtázok, de a fentebb kivonatosan közölt gyűjtőivek eredménye a sok apró tétel miatt oly erjedelmű, hogy azoknak tételenként közlésére hírlapjaink nem vállalkozhattak.

Debreczen, 1904. aug. 5.

Hazafias üdvözléttel

Márton Gyula,

a „Petőfi dalkör“ pénztárnoka.

CSARNOK.

Mese a szép kis doktorról.

Irta: **Szabó Ferencz.**

1

Gombos István, a szép kis doktor, felleghajtó esőköpenye szárnyát átesapta a vállán, úgy lépegetett végig a fürdőpark fái alatt. A délután esős volt, de már szép vidáman ragyog a nap s a nagy víz felől demuska illatos szellő legyíngtet át a lombokon. Egy-egy esőcsepp perreg alá a fákról, nagyot loccsanva itt-ott a horpadások medencéjében, melynek vizét gögicsélve hányogatják kékbóbitás fejökre a kis Lidi kacsái. És Gombos István urnak ugránoznia kell, mert otthon feledte kalócsniját s fényes, finom topánját nem akarja beszároznia. Így aztán észre sem veszi a kis Lidit, aki pajkos jókedvében meztelen lábballal futott ki a fák közé. Fekete, göndör haja ziláltan omlik le az arczára s rózsás köntöskéje kétfelé nyit a mellecskéjén.

— Gá, gá, kisasszonyok, gá, gá! — mondják a kékbóbitás kacsák s rebbenve menekülnek Lidi közelébe, aki az egyszer nem őket nézi, hanem Gombos István urat s kislányos édességgel kaczag, kaczag, hogy a fénylő viz-gyöngyös nagy fák levelei mint összecsendülnek belé.

— István bácsi, István bácsi, még egyszer! ... Itt van ez a pocéta, ez nagyobb, ugorja ezt keresztül... ha-ha-ha!

Gombos István, a szép kis doktor megáll. Villogó szemét kedvetlenül jártatja a leánykán, aki piruit, kaczagó arczával

ugy hasonlít Rózsikához, a néjéhez. Csak éppen, hogy gondtalan vidámáig játszadozik az arczán s hogy sugár, vékony lábái térdig meztelenek, meg a köntöse is nyitott a mellecskéjén. Így Rózsikát soha sem látta.

— Maga az, Lidi? — kérdi Gombos István sebesen. A nagy fákról is épp ilyen sebesen hulldogálnak az esőcseppek, nagyokat koppanva a doktor finom köpenyén, sebesen, mint ahogy Rózsika könyei hullottak egyszer... tegnapelőtt, amikor a doktor késő este ott állt az ablakuk előtt s szárazon, kimérten, tán egy kissé tetetett hidegséggel beszélt hozzá:

— Mi hasznunk van abból a bohókás álomból, Rózsika? A szegénység egymagában is nyomor, hát hogyha ketten osztoznak rajta? Kezred szép, ifju; könnyen tehet szerencsét... Ne nehezteljen érte... fel kellett ébresztenem!

Ezt a szomorú, köyes arcot sokszor látja azóta Gombos István, ha egymagában bandukolva, elmélyed. Hiába igyekszik elfelejteni, kitiltani a szívéből: nem tudja. Olyan, mint az iszalag: száz meg száz kapocszal kapaszkodik belé s szívja a ferroságát. És hiába akarja elhíttetni magát, hogy csak hóbortos, rövid életű álom volt az egész. Kénytelen bevallani maga előtt — ha valami mélységesen megrezdül a szívében — hogy szerelem volt az, amelyről lemondani nehéz. Azonban István, a számító, hű kis doktor, nem az az ember, aki megretten az effajta tájdalomtól, főleg, ha van, ami megédesítse a lemondás keserűségét: a vagyon, a fény. Ez pedig kínálva kínálkozik Emiliával, aki beteges ugyan, kiesi, szintelen arcú s egy csipetnyig pupos; de az édes tata bankár. — Ilyen szép auspiciumok, a reménység ilyen fényes szívárványképei mellett bátran győtrődhetik az ember egy darabig, amíg... no: amíg kárpótlást nem talál.

(Folyt köv)

NYILTTÉR.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Löfkovits Arthur ur ékszerésznél számos éven át viselt üzletvezető állásomtól megváltam és Helyben, **Piac-utca 24** (Fehérlő-szálloda épületében)

Halász Nándor

törv. bejegyzet czégem alatt a mai kor igényeinek megfelelő, dusan felszerelt **arany-, ezüst-, óra- és ékszer-üzletet** nyitottam.

Kiváló üzleti összeköttetésem, valamint Budapesten és itt Helyben, hosszú időn át szerzett tapasztalataim **kellő szakismeretem és szolid üzleti elveim biztosítékot** nyújtanak arra nézve, hogy a mai fokozott igényeket minden irányban kielégíthessem.

A vezetésem alatt álló műhelyben minden e szakmába vágó tárgyak szakszerű és izléses kivitelben, valamint javítázkokat jutányos árban készítek. Midőn raktáram megtekintésére figyelmét felhívom, vagyok magamat szives jóindulatába ajánlvaj

kiváló tisztelettel

Halász Nándor.

Üzletem semminemű más helybeli üzeggel összefüggésben nem áll.

10872

1904

Lóeladás.

A Debreczen sz. kir. város törzsméneséből kislejtezett és számfelveti kanczalovak, az 1904. évi augusztus hó 14. napján tartandó országos lóvásárbau nyilvános árverésen eladása elrendeltetvén, ezen árverésre, amely a fent jelzett napon d. e. 9 órakor kezdődik — az érdekeltek meghivatnak.

Az árverés tárgyát képező lovak a város epreskerői telepén megtekinthetők.

Debreczen, 1904 augusztus hó 4

A városi tanács.

Még augusztus hó 20-ig!

Szönyegraktárunk athelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot fialaron.

Visszamaradt függönyöket fialaron.

Butorszövet maradékokat fialaron.

Egyes ágy- és asztalterítőket fialaron.

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegeket fialaron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Még augusztus hó 20-ig!

Magyarországi Bajuszpedró.

Szép bajusz

Védjegy.

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használatával, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárban.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. fillér

MAGYAR szabóhoz nagy munkára munkás s egy fiatal segéd hétszámra, mindkettő sima munkára azonos áron. Sándor, Hajdúbószonyi.

Van szerencsém tudatni a n. é. zó sággal, hogy

Szabó Lajos fia urak
Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

erőseket megszereztem és a fehér literért 30 kr. jezarert, a vörös 40 cajezer ut. adtam.

11-kr liter vételénél engedmény. Alando raktar különböző hegyi esemege korolból.

Tisztelettel
Máyer Jenő.

A ki olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar

forduljon
BORSODY I. S. építész
irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kistélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárasszá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a közműves, kőfaragó és acemesteri vizsgára. — Eprő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

**BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... HELLKÉRE VAM! ...

Kávé import

Brazíliai és keletindiai legfinomabb zamatu kávé igen olcsón kapható

KOHN HENRIK

fűszer-, festék- és ásványviz-nagykereskedésében,
Gróf Degenfeld-tér.

A legolcsóbb bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utoda
uri és női-dívat
cipőraktár cégnél
Piac-
es Szent-Anna-utca
sarkán.

Serravallo KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengékedők, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.
Kapható:

J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/1 " " 4 " 40 "

MIHÁLY SÁMUEL

**FÖTÉR 30. DREHERREL
SZEMBEN.**

**PAPIRRAKTÁR, IRODASZEREK- és
KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÜZLETI KÖNYVEK
|| ARUHÁZA.**

OLAJ és VIZFESTÉSZETI KELLÉKEK BEN DUS VALASZTÉK.

MINDEN EREDETI
GYÁRI ÁRBAN!

T. cz.
Beesés figyelmébe ajánlom folyton fejlődő izlés és dívat követelményeivel lépést tartó
— műnyomdám —
különlegességeim: esküvői meghívók és eljegyzési jegyek, névjegyek stb.
Teljes tisztelettel
Mihály Sámuel.